

2019-05-10 Christer Nilsson

Något kort om sekretess för dödsbo och dess delägare

Som huvudregel gäller det för en bank eller annat företag som bedriver finansiell verksamhet att ekonomiska uppgifter om en kund kan inte lämnas ut till annan person eller myndighet. Det råder sekretess och sekretessen kan också gälla myndigheter som har ekonomiska uppgifter om en person, t.ex. Skatteverket. Sekretessen gäller även efter det en person avlidit. Vid vissa situationer gäller dock inte sekretessen, t.ex. när ett dödsbo behöver uppgifter för att kunna upprätta en bouppteckning efter en avliden person.

Denna artikel beskriver i korthet vilken sekretess som gäller för dödsbo och dess delägare.

När en person avlider ska det i flesta fall göras en bouppteckning, en sammanställning över den avlidnes tillgångar och skulder per dödsdagen.

Bland tillgångarna kan det finnas bankmedel och aktier och obligationer m.m. som förvaltas av en bank eller annat företag som bedriver finansiell verksamhet. Uppgift om dessa tillgångar behöver ett dödsbo få från den som förvaltar den avlidnas förmögenhet. Men även en enskild dödsbodelägare kan ha ett berättigat krav att få uppgifter om vilka transaktioner som den avlidne gjort innan han eller hon avled. Det kan vara av den anledningen att en uppgift behövs för att det ska kunna bedömas om en arvinge fått en gåva som ska anses vara ett förskott på arv. Då kan frågan om sekretess komma upp. Det ska bedömas om en uppgift kan lämnas ut till en enskild dödsbodelägare utan samtycke från övriga dödsbodelägare.

Hur kan en dödsbodelägare agera om uppgiften anses omfattas av sekretessen och inte kan lämnas ut?

Sekretessen hos Skatteverket - ett prejudikat RÅ 85 2:62 (numera Högsta förvaltningsdomstolen)

Uppgifter om vilka tillgångar en avliden person lämnat efter sig kan finnas i en deklARATION som denne lämnat till Skatteverket innan personen avlidit. Att få ta del av en deklARATION medför normalt inte några större svårigheter om samtliga dödsbodelägare framställer en begäran hos Skatteverket att få ta del av en deklARATION. Naturligtvis kan dödsbodelägarna ge sitt samtycke till denna åtgärd i form av en fullmakt.

När en enskild dödsbodelägare ensam begär att få ta del av en deklARATION som lämnats av den avlidne till Skatteverket är det inte lika lätt att få del av deklARATIONEN. Dåvarande Regeringsrätten (nu Högsta förvaltningsdomstolen) har i ett prejudikat prövat denna fråga. Den slutsats domstolen kom fram till var att en deklARATION efter en avliden person kan inte lämnas ut till en av dödsbodelägarna. Som skäl angavs att absolut sekretess gällde och att deklARATIONEN kunde endast lämnas ut om samtliga dödsbodelägare lämnade sitt samtycke till det. Med absolut sekretess menas att sekretess gäller även om det inte skulle medföra någon skada att lämna ut deklARATIONEN. Se RÅ 85 2:62.

Bank- och finanssekretessen

Vanligtvis hindrar inte banksekretessen att ekonomiska uppgifter lämnas ut om en avliden kund som behövs till en bouppteckning. I doktrinen har det angetts att en bank behöver inte lämna ut upplysningar som berör en kund som avlidit, om det inte finns godtagbara skäl för det. Se Jansson, Per, Banksekretess och annan finansiell sekretess, 2010 s. 47.

Banksekretessen hindrar normalt inte ett finansinstitut att lämna ut ekonomiska uppgifter som berör en avliden kund till den som är behörig att företräda ett dödsbo, om uppgifterna behövs för att dödsboet ska kunna avvecklas.

De uppgifter som är aktuella är ofta saldobesked för medel som finns på bankkonton och värdet på aktier och obligationer som de har vid den tidpunkt då en person avled, (dödsdagen). I praktiken lämnas sådana uppgifter till en dödsbodelägare om denne genom en handling kan visa att han eller hon med stor säkerhet är dödsbodelägare och behöver uppgifterna till en bouppteckning. I övrigt lämnas uppgifter om förhållandet till en avliden kund till dödsbodelägarna om de tillsammans begär att få ta del av en uppgift som på något sätt berör avvecklingen av dödsboet.

Dödsbodelägarna kan förstås också företrädas av en person som fått en fullmakt från dessa. I doktrinen har det uttalats att då det finns flera dödsbodelägare har inte en enskild dödsbodelägare obegränsad rätt att få kunduppgifter om dödsboet eller som rör förhållandet till en person som är avliden. Uppgifter kan dock lämnas till en enskild dödsbodelägare om denne kan visa att uppgifterna har sådan betydelse att det påverkar hans eller hennes ekonomiska intresse i dödsboet. Se Jansson, Per, Banksekretess och annan finansiell sekretess, 2010 s. 174 – 176.

Boutredningsman - kan lösa problemet

För en enskild dödsbodelägare kan det finnas ett intresse av att få ta del av uppgifter i avlidens deklaration som har lämnats till Skatteverket. Detsamma kan gälla olika transaktioner som finns dokumenterat hos ett finansinstitut (bank m.fl.) om de kan utgöra ett underlag vid bedömningen om den avlidne gett ut gåvor som ska räknas som ett förskott på arv.

Om en av flera dödsbodelägare fått en gåva som förskott på arv kan denne ha ett intresse av att inte medverka till att gåvan uppdagas. Arvsandelen blir ju större än vad den skulle bli om gåvan beaktades vid ett arvskifte. En dödsbodelägare kan således vägra att lämna sitt samtycke till att en ekonomisk uppgift lämnas ut till en enskild dödsbodelägare eller till dödsboet för egen vinnings skull. Detta problem kan lösas med hjälp av det regelverk som finns i ärvdabalken.

Är inte dödsbodelägarna överens om hur dödsboet ska förvaltas kan domstol, på begäran från en av dödsbodelägarna, besluta att utse en boutredningsman som har till uppgift att förvalta dödsboet. En boutredningsman företräder ensam dödsboet och denne kan begära att få ta del av uppgifter om den avlidne som finns hos ett finansinstitut eller en myndighet. Se ÄB 19:1 och 19:12.

En boutredningsman kan också väcka talan om att en bouppgivare ska bekräfta sina uppgifter under ed vid en edgång hos domstol. Se ÄB 20:6 st. 2. En arvinge vars rätt berörs har också behörighet att väcka en sådan talan.

Problematiken kring edgångsförfarandet är att det kan vara svårt att påvisa att den som bekräftar sina uppgifter under ed inte håller sig till sanningen, om man inte får tillgång till uppgifter som kan finnas hos ett finansinstitut eller en myndighet.